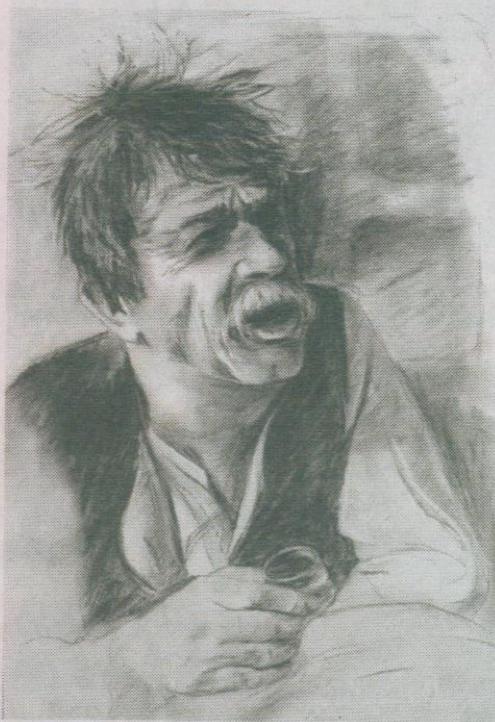

Він був режисером власного життя

Жив театром і творив театр

Почалося театральне життя Олександра Рибчинського в Білій Церкві, де у місцевому театрі працювали його батьки. У 16 років хлопець уже грав повноцінні ролі. «Ми їздили на гастролі на вантажних машинах, - згадував Олександр Ігорович про початок своєї професійної діяльності. - У театрі ще тоді топились печі, не було такого опалення, як зараз. Після вистав поверталися «на базу» і

Славнозвісний портрет батька Олександра РИБЧИНСЬКОГО

вечеряли гарячою картоплею, яку витя-

його позаочі називали режисером власного життя. А він, не шкодуючи останніх сил, ставив вистави про неминучість відходу у вічність, ніби цим хотів щось сказати глядачеві, підбити підсумки свого життя, своєї праці... Рік тому пішов із життя художній керівник Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна Олександр РИБЧИНСЬКИЙ.

Кількома роками раніше, напередодні свого 65-річчя, він давав «Сумщині» ексклюзивне інтерв'ю. До нього ми додали спогади його колег, щоб іще раз нагадати сумчанам про цього геніального режисера і талановитого актора, відомого далеко за межами області.

ло, який теж успадкував від Олександра Ігоровича любов до сцени та творчі театральні здібності. Нині він - актор театру в Білій Церкві.

«Треба йти, діяти, творити...»

Якщо говорити про вибір між акторською і режисерською роботою, то головний режисер Театру ім. М. С. Щепкіна, як не дивно, обирав акторську.

«Коли я був актором, хотілося самому щось творити, самотужки, як-то кажуть,

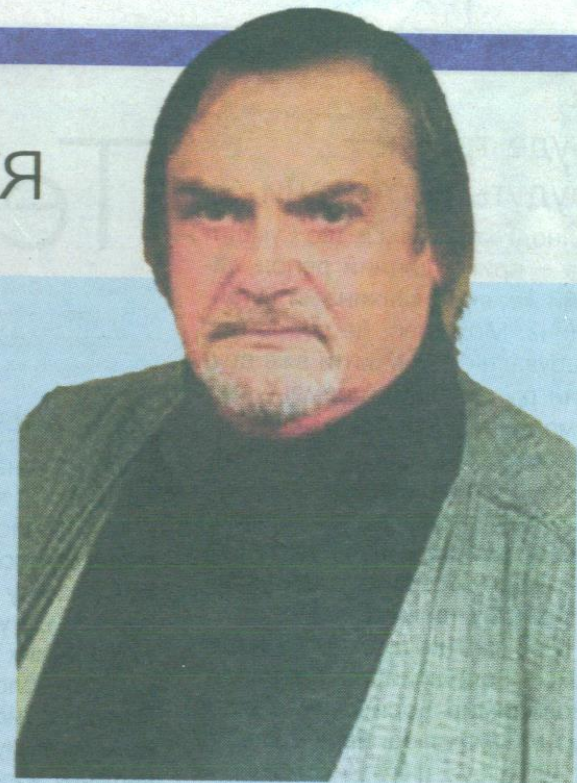

цікавими людьми. Я не даремно прожив життя. Для мене, як і для більшості колективу театру, - це не робота, а справа нашого життя. Треба йти, діяти, творити, поки хочеться це робити. Не зупинятися на досягнутому, не спочивати на лаврах, а працювати, долати нові вершини, перемагати».

«Вона подарувала мені мого батька!»

Для колективу Сумського обласного театру ім. М. С. Щепкіна Олександр Рибчинський був не лише художнім керівником, а й учителем, радником, наставником, другом.

- За короткий проміжок часу я втратив двох друзів - заслужених артистів України Олександра Рибчинського та Володимира Берелета, - розповів нинішній

За словами народної артистки України Євгенії Серебрякової, театр збіднів і осиротів без свого «метра».

- На все життя мені запам'ятаються одні з останніх його постановок - «Остання сповідь» та «Акомпаніатор», - говорить вона. - Здається, що ними він ніби прощався із життям. Це відчувається і у самих виставах, особливо в «Акомпаніаторі», ставлячи його, він уже був хворий, але де й знайшов у собі сили, щоб «довести» виставу до прем'єри. Любив театр, життя, але завжди святим для нього була власна сім'я.

Асистент режисера, актор Віталій Хоменко теж побачив в його останніх виставах прощання: «Олександр Ігорович - виходець із театральної родини. Батько його був знаним в Україні режисером, дружина Таїсія Павлівна працювала актрисою нашого театру, його сини - актори, онук - артист, тобто вся родина - актори. Він все життя до останнього полиху

вечеряли гарячою картоплею, яку витягувала із печі наша «технічка» баба Катерина. А ще пам'ятаю, як після репетиції вистави «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці!» жінки самотужки ввечері шили декорації».

Для кожного із театралів тоді це була не робота у театрі, а служіння йому. І потрапивши у цю атмосферу, іншого життя наш герой вже собі не уявляв.

Після армії - знову сцена, глядачі, колеги-актори... Свою любов до театру молодий Рибчинський переніс і на особисте життя, адже одружився на актрисі, а його первістка няньчив увесь театральний колектив (зараз старший син режисера працює у Донецькому театрі). У 1969 році Олександр Ігорович переїхав до Сум (куди раніше перевели працювати режисером його батька) і почав працювати в обласному театрі драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна на посаді артиста драми. У творчому доробку Рибчинського чимало ролей. Найяскравіші з них - Снагарель («Лікар мимоволі» Ж.-Б. Мольєра), Націєвський («Мартин Боруля». І. Карпенка-Карого), Захар («Жіночий бунт» Є. Птичкина) та багато інших. У 1983 році О. Рибчинський стає заслуженим артистом України... А після невеликої перерви у 2006 році повертається у Театр ім. М. С. Щепкіна уже як художній керівник і режисер-постановник.

За період роботи в театрі він поставив багато музичних та драматичних вистав, серед яких «Витівки Хануми» Г. Канчелі, «Якщо буде завтра» А. Касона, «Назар Стодоля» Т. Шевченка, «Благі наміри» А. Чехова, «Остання жінка сеньйора Хуана» Л. Жуховицького, «Летюча миша» Й. Штрауса, «У неділю рано зілля копала» О. Кобилянської, «Прекрасная Елена» Ж. Оффенбаха...

Кілька років пліч-о-пліч із батьком пропрацював його молодший син - Пав-

Олександр РИБЧИНСЬКИЙ - актор

«за плитою» стояти. Я не задумувався тоді над тим, наскільки легендарна і цікава робота актора, - говорив він в інтерв'ю. - Режисер залежить від багатьох обставин - акторів, постановочної частини, прокату, художників... Не завжди те, що в тебе в голові, ти можеш здійснити на сцені. Акторство - інша справа. Отримав завдання - і ліпиш свій образ, несеш відповідальність тільки за себе».

Йому була дорога кожна вистава, бо в усі він вкладав частинку власної душі. У вільний від роботи час художній керівник театру полюбляв ходити на рибалку. Бувало, сидів на березі річки з вудочкою і думав про своє, а то й просто спостерігав за поплавком. Але залишатися з собою наодинці йому вдавалося дуже рідко. Навіть на рибалці хтось обов'язково підходив, розповідав про своє життя, проблеми... Щось людей притягувало до нього, усі хотіли поспілкуватися з відомим режисером.

«Я сам створив своє життя. І щасливий, що Бог дав мені певні здібності і випадок їх використати, - говорив він. - Довелося багато їздити, спілкуватися з різними

Олександр РИБЧИНСЬКИЙ
у виставі «За двома зайцями»

художній керівник театру заслужений артист України Сергій Федосенко. - Вони були схожими, ми дружили. Сьогодні ж мені нікому подзвонити, поговорити, ні до кого сходити в гості. Здається, що разом із ними відділилася якась частинка моєї душі. Олександр Ігорович - талановитий актор, режисер, цікава людина, люблячий батько. Я його знаю, мабуть, як ніхто. Недаремно його позаочі називали режисером власного життя. Він був прекрасним імпровізатором, міг і співати, і танцювати, і говорити, і жартувати, і плакати. Він міг одну роль зіграти в десяти різних іпостасях... Дуже любив оперети і жив, як в опереті. Легко, навіть граючись, виходив із будь-якої ситуації. Зараз усім нам його дуже не вистачає.

присвятив театру. «Акомпаніатор» став його останньою виставою. Ця п'єса була обрана режисером не випадково, у ній є навіть звернення до небес. Мабуть, він відчував свій відхід і це було його останнє слово».

Головний художник театру Лариса Аполлонова згадує про Олександра Рибчинського з печальною усмішкою: «Разом ми зробили більше 25 вистав. Він був імпульсивним і м'яким водночас. Не любив хвалити, і мовчазний погляд був кращим від усіх інших похвал. Взяти хоча б п'єсу «Чумаки». У ній же продумано все до дрібниць. Коли дивишся виставу - мурашки по спині. Він був майстром своєї справи, і про це знають усі в театрі».

Якось Лариса Аполлонова знайшла у театрі цікавий, але пошкоджений фото-портрет. Вона його намалювала і повісила у своєму кабінеті.

- Одного разу, зайшовши до мене, він запитав: «Ти знаєш, кого ти намалювала?» Я не знала, бо підписаний він був дуже нерозбірливо. «Це ж мій батько. Він був режисером і задіяний був у виставі єдиний раз», - продовжила розповідати головний художник театру. - Я вирішила подарувати цей портрет йому на день народження. Коли він побачив подарунок, то закричав: «Вона подарувала мені мого батька!» І скільки радості було... Навіть через рік ми всі відчуваємо його незримую присутність у театрі. А пам'ять про нього завжди житиме у наших серцях.

...Сьогодні в Театрі ім. М. С. Щепкіна ідуть вистави, поставлені Олександром Рибчинським. Зовсім скоро колектив святкуватиме Міжнародний день театру і вкотре згадуватиме про нього - режисера і актора з великої літери, майстра сцени, який рік тому відійшов у вічність.